

صداگذاری «خفقان»

فیلم «خفقان» به‌نویسن‌دگی وکارگردانی محمود عطشانی وتهیه‌کنندگی سعید دل‌آوری ونیوشا عامری به‌مرحله صداگذاری رسید. به گزارش جام‌جم، صداگذاری این فیلم کوتاه را محمود موسوی‌نژاد، طراح صدا و صداگذار باسابقه‌ایرانی به عهده دارد. خفقان قصه نا‌پدیدشدن دختری ۱۷ساله به نام سحر است. مسعود بهارلو، ندا مقصودی، نسترن خوشقدم، مهدی کیانی،ملیکا منصوری وفاضل قنادی بازیگران این فیلم هستند.

در روز معماری نگاهی کرده‌ایم به بلایی که معماری مدرن سر طراحی مساجد آورده است

معنا در قربانگاه فرم

شاید همان اواخر قرن دهم هجری شمسی، حوالی سال‌های ۹۹۰ تا ۹۹۵ وقتی داشت جهت قبیله مسجد جامع عباسی یا همان مسجد امام میدان نقش جهان اصفهان را با زاویه‌ای که امروز معلوم شده تنها ۷ درجه با جهت اصلی کعبه اختلاف دارد، تعیین می‌کرد از خودش پرسیده‌بود این سازه تا ۴۰۰ سال دیگر چه وقایعی را خواهد دید. بالاخره این همه راه را از شعر تا فلسفه و از ریاضیات تا فقط فقط برای این که پیش‌نماز یک مسجد باشد یاد دربرای، حقوق‌بگیر شاهی بشود، طی نکرده است. این دسته آدم‌ها حتما سؤالات بزرگی از خودشان پرسیده‌اند و در تلاش بی‌وقفه به جواب‌های پیچید‌های هم رسیده‌اند. او هم لابد این همه راه را از جبل عامل لبنان از شر آثارهای دولت عثمانی به طلب چیزی و در پی سرنوشتی تا قزوین آمده که بشود «شیخ‌بهایی» و بعد در مقام شیخ‌الاسلامی سلسله صفوی تا پایتخت‌شان در اصفهان بیاید که امروز نامش با «روز معماری» در ایران گره بخورد. هر چند فعالیت‌های معمارانه منتسب به شیخ‌بهایی از مسجد امام فراتر می‌رود و وارد حیطه‌های مهندسی شهرسازی مانند طراحی کاریز نجف‌آباد و گلشن حمام مشهوری به نام خودش هم می‌شود معماری مساجد هم در این ۴۰۰ سال بعد از شیخ‌بهایی، راه زیادی طی کرده است، راهی که لااقل در سده اخیر غالباً به انحرافی از جنس اشتباه گرفتن خلاقیت با خراب کردن اصول معماری مساجد رفته است و از میان اندک تجربه‌های مدرن صورت گرفته، علیرغم پیشرفت‌های آموزش و تکنولوژی، تعداد انگشت‌شماری از این مساجد، قابل دفاع هستند اما حالا به بهانه روز معماری به سراغ معماری مساجد رفتیم تا نگاهی بیندازیم به دستاوردهای معماری مدرن در مهم‌ترین بنای مذهبی مسلمانان.

مجتمع فرهنگی - مذهبی ولی‌عصر (عج)

مکان: چهارراه ولی‌عصر (عج)، جنب تئاتر شهر

طراح: رضا دانشمیر و کاترین اسپریدونف

سال بهره‌برداری: ۱۳۹۶

مسجدی که دست‌کم از اوایل دهه ۸۰ طرح آن به تصویب رسیده و کلنگش زده شد و قرار بود با طراحی استاد نقره‌کار، ساخت آن آغاز شود،

بیش از یک دهه بعد زمانی که پس از اعتراض برخی گروه‌ها افتتاح شد و مورد بهره‌برداری قرار گرفت، همه را غافلگیر کرد. فاصله طراحی استاد نقره‌کار با رضا دانشمیر واقعا زیاد بود؛ همان قدر زیاد که فاصله یک مسجد تمام و کمال با اصول و الگوهای سنتی تا یک مسجدی که جسورانه هر المان آشنایی از معماری سنتی را فاکتور گرفته است. اگر مساجد مدرن جهان را در این‌ترنت جست‌وجو کنید، خواهید دید که اغلب بافت‌سازه‌های سنتی را به نوعی در بنا هضم می‌کنند، مثلاً با انحنایی در سقف، برگرفته از گنبد یا طراحی شب‌داری که به سمت مرکز بالا برود یا لااقل مکعبی ساده که یادآور خانه کعبه باشد. اما طراحی جسورانه دانشمیر و اسپریدونف، هیچ المان آشنایی را نه در نمای خارجی و نه داخلی، از معماری سنتی حفظ نکرده و شاید حتی به شکلی عمدی و طعنه‌آمیز تلاش دارد تا از آنان دوری و عنصر «درون‌گرایی» مسجد را به شکلی اغراق‌آمیز به «انزو» بدل کند. مترتال سیاه‌رنگ و بریدگی‌هایی که انگار به‌زور کش آمده‌اند تا به بیرون نگاهی بیندازند، می‌تواند گویای تصویر طراح از نسبت مسجد با شهر در دوران کنونی باشند.

مسجد دانشگاه تهران

مکان: خیابان انقلاب، پردیس اصلی دانشگاه تهران

طراح: عبدالعزیز فرمانفرمائیان

سال بهره‌برداری: ۱۳۴۵

حفظ عناصر اصلی چون گنبد خانه و حیاط به علاوه دو مناره بلند سنجی در این بنا، ذهن را مستقیماً به سمت مفهوم مسجد هدایت می‌کنند. اما سلسله مراتب در ورود به مسجد تقریباً حذف شده و صحن به محوطه‌ای وصل می‌شود که کاملاً زیر طاق گنبد قرار می‌گیرد. داخل مسجد، ستون‌های موربی که زمین را به زیر طاق گنبد متصل می‌کنند، دورتادور به شکل هفتی قرار گرفته که بی‌سابقه‌ترین شکل ستون‌کشی در فضای داخلی مساجد را به نمایش می‌گذارند. کل سازه بر ارتفاعی سنگی قرار گرفته و مصالح اصلی آن هم یعنی سنگ، باعث شده که این مسجد هم از سایر محوطه دانشگاه متمایز شود و هم چهره‌ای معبد‌شکل به خود بگیرد. به علاوه برخلاف مساجد سنتی، تزئینات بسیار کمی در آن به کار رفته و شکلی مینیمال و ساده، فاصله آن را تا معماری سنتی مساجد به رخ می‌کشد.

پایان نگارش فیلمنامه «بانوی اول»

نگارش فیلمنامه فیلم سینمایی حضرت خدیجه (س) با عنوان «بانوی اول» توسط فرهاد توحیدی به پایان رسید. به گزارش مهر، تحقیق و نگارش این فیلمنامه از سال ۹۷ به سفارش بنیاد سینمایی فارابی و معاونت امور زنان و خانواده ریاست جمهوری آغاز شد. امور تکمیلی این فیلمنامه در مرحله اجرایی نظر کارگردان و تهیه‌کننده منتخب پیگیری خواهد شد. توحیدی نوشتن فیلمنامه‌های آثاری چون پاداش سکوت، امکان مینا و گاهی به آسمان نگاه‌کن را در کارنامه دارد.

مسجد مرکزی کلن

مکان: آلمان، شهر کلن

طراح: پائول بوهم

سال ساخت: ۲۰۱۲

پس از مخالفت گروه‌های مختلف، از مسیحیان افراطی گرفته تا نئونازی‌ها و ایجاد هراس از تبلیغ اسلام در اروپا، بالاخره ترک‌های مقیم کلن موفق شدند

طرح خود را به تصویب شورای این شهر برسانند و نهایتاً هم یکی از جدیدترین مساجد مدرن جهان به دست اردوغان، نخست‌وزیر ترکیه افتتاح شد. شاید فشار قانون برای جلوگیری از استفاده عناصر تبلیغی ادیان در اروپا، حتی در معماری مکان‌های مذهبی در هضم شدن گنبد و مناره‌های این مسجد در بافت سازه جالب آن بی‌تاثیر نبوده باشد. گویی که کل بنا یک گنبد بزرگ است که با چاقو به چند تکه تقسیم شده و به جای تقسیمات، پنجره‌های نورگیر فراوان نصب شده باشد. مصالح این مسجد ترکیبی از سنگ و شیشه است که طبعاً از بیرون آن را فاقد تزئینات مرسوم نشان می‌دهد، اما نمای داخلی آن این ضعف را جبران کرده است. نمای بیرونی مسجد شاید مخاطبان را به یاد کلاه آدم‌فضایی‌های فیلم‌های علمی-تخیلی بیندازد و جلوه رموز یا حتی هشداردهنده‌ای لااقل برای اروپایی‌های هراسان از اسلام افراطی داشته باشد. اما ارتباط فضای داخلی مسجد با استفاده از سقف بلند و رنگ‌های روشن و پنجره‌های بزرگ، با نور به عنوان عنصر اصلی معنویت حفظ شده است.

مسجد امیر (ع)

مکان: خیابان کارگر شمالی (امیرآباد) تهران

طراحان: محمد تهرانی، محمدکریم جواهری، یوسف

شریعت‌زاده، محسن میرحیدرو بهنام ثانی

سال بهره‌برداری: ۱۳۵۰

در نگاه اول مسجد امیر(ع) هیچ نشانی از مساجد ایرانی-اسلامی ندارد؛ به نظر می‌رسد از نمادها و سنت‌های معماری مساجد ایرانی در آن خبری نباشد. گنبد به معنای مرسومش در این مسجد وجود ندارد، اما سازه‌ای به عنوان مناره در این مسجد دیده می‌شود که مهم‌ترین عنصر تشخیص در این مسجد محسوب می‌شود. در سازماندهی فضایی مسجد امیر(ع) و طراحی بخش‌های درونی آن ارجاعاتی به معماری اسلامی را می‌توان دید. از جمله می‌توان به حیاط مرکزی و شبستان اشاره کرد. البته فضای مسجد امیر طی سال‌های اخیر تغییراتی داشته از جمله این‌که بخشی از حیاط میانی که دسترسی، نور و هوای فضاهای خدماتی را تأمین می‌کرد، مسقف شده و نیز در سال ۱۳۸۴ بخشی از بنای مسجد تخریب شد و ساخت و سازهای بعدی ظاهر مسجد امیر(ع) را به کلی تغییر داد. حتی اگر بازسازی مسجد و تغییرات آن را به معنای کافی و کارآمد نبودن طراحی آن تلقی نکنیم، باز هم نمی‌شود با اطمینان گفت مسجد امیر(ع) به عنوان یک مسجد با طراحی مدرن، چیزی به معماری مساجد اضافه کرده و در سیر تاریخی طراحی معماری مساجد قدمی رو به جلو بوده است.

مسجد الجواد (ع)

مکان: میدان هفت‌تیر تهران

طراح: مهندس ابراهیمی

سال بهره‌برداری: ۱۳۴۱

اولین مسجد مدرن ایرانی است؛ مسجدی که از مناره و گنبد و تزئینات مرسوم مساجد ایرانی در آن خبری نیست و فرمی کم و بیش شبیه به یک حجم اوریگامی دارد و ابعاد و اندازه‌اش دست‌کم امروز پاسخگوی نیاز یکی از اصلی‌ترین میادین شهر نیست، اما در سال‌های انقلاب یکی از مساجد تعیین‌کننده بود و در دوره‌ای به دستور شاه تعطیل شده بود. مسجد الجواد(ع) از دو بخش شبستان و سالن سخنرانی تشکیل شده است. شبستانش به شکل یک مخروط چند ضلعی است که از قاعده به سمت راس باریک‌تر می‌شود. این مسجد سالن سخنرانی دو طبقه و در زیرزمینش هم یک کتابخانه دارد و ایجاد یک مرکز تعاونی در آن، مزید علت شده تا مسجد الجواد(ع) همیشه مورد توجه بماند.

اولین مسجد مدرن ایرانی، در یک زمینه دیگر هم اولین است؛ تصفیه‌هواری بدنه مسجد توسط رنگ مخصوص ایجاد شده و ماندگاری آن را تا سال‌های زیادی تضمین کرده است. شاید مسجد الجواد از عناصر معماری سنتی کمتر بهره گرفته باشد، اما از مؤلفه‌های زیست‌مدرن در میانه یک شهر شلوغ به اندازه‌ای بهره گرفته که همچنان توجه بگیرد.

مسجد پرمتا قلبو

مکان:

طراح:

سال:

این د

در طر

خود

را در ی

حفظ

سنت

بیرو

کوت

این

شکلی

هرم‌گونه

به سمت

بالا سوق

می‌دهند.

ابتکار دیگر

ریتمیکی

است که

در نمای

خارجی

خود

ایجاد

کرده و چون

در

از هر

طرف

قدرت

مانور

این نما

را در

برابر

چشمان

بینندگان

بالا

می‌کشد.

تک‌مناره

بلند

این

مسجد

مجهز

به بلند

گدویی

بسیار

قوی

بر بالای

آن، نمازگزاران

را به

خود دعوت

می‌کند.

دیوارهای

مشیک

تزیینات

بدنه

سنگی

و سفید

این

سازه

هستند

و از نور

پردازی

رنگ

شپ‌های

آن

استفاده

شده

است.

مسجد الغدیر

مکان: بلوار میرداماد تهران

طراح: جهانگیر مظلوم‌یزدی

سال بهره‌برداری: ۱۳۵۶

حق همسایگی با مسجدی یکی از معدود مساجد مد معماری اسلامی ایرانی مسج در بلوار میرداماد و دیوار به جام‌جم، مسجدی است م از تکنولوژی‌های نوین و ارائه کالبد و نیز اجرای تزئینات ایرانی-اسلامی وفادار ما مسجد یک منشور ۱۲ وجهی پلکانی و پیش‌رونده دارد.

قرار گرفتن حجم‌های چند ضلعی ایجاد شده، با چرخش محور به سمت آسمان هدایت می‌دهد و با آجر نخودی‌رنگ پوشیده شده و نقوش برجسته آجری و کتیبه‌های کاشیکاری نیز در کیفیت فضایی آن مانند مساجد سنتی است. گنبدخانه، شبستان و حیاط سرپوشیده هستند و هر سه عنصر اصلی در امتداد هم قرار گرفته‌اند. در میان ساختمان‌های بلند این مسجد الغدیر می‌توانست دعوت‌کنندگی چندانی نداشته باشد، اگر ظاهری ساده و معبد هندسی و تزئینات این مسجد همچنان از شهرنوا این روزهای تهران، توجه می‌گیرد و

مسجد محمد رسول...! (ص)

مکان: محله ابونصر شیراز

طراح: گروه معماری پایا پیرن

سال بهره‌برداری: ۱۳۹۶

قرار بود به جای یک نمازخانه از درختان کهن، مسجدی رسول...! (ص) شکل گرفه است، اما روح سنت‌های این مسجد دید، حتی اس هدایت و مدیریت نور و س رسول...! (ص) کاملاً مبتنی مسجد دو ورودی دارد که متصل شده‌اند.

ارمغان می‌آورند، دو مناره در یک پیکربندی چرخشی که نمودی مدرن از عناصر سنتی معبد کتیبه‌های داخلی، فضاهای باز، نیمه‌باز و کاملاً بسته، سادگی فرم و هندسه مسجد و البته سنگ مرمر از وفاداری طراحان این مسجد مدرن به سنت‌های مساجد ایرانی حکایت دارد. طراحی و ساخت مسجد رسول...! (ص) یکی از بهترین نمونه‌های ساخت مساجد مدرن مؤلفه‌های پیرامونی و همجواری با درختان و پیاده‌رو، با تکیه بر عناصر و مؤلفه‌های معماری مدرن، زیبا، کاربردی و دعوت‌کننده را پدید آورده است.

داده‌اند؟ آیا آماده کردن بیمه تکمیلی درمانی برای این عزیزان تنها وظیفه مدیریتی است؟ و رسالت راهبری در مناصب دولتی که از صدقه سری همین نسل می‌باشد در همین حد است؟
آیا مدیران فرهنگی و دلسوزان و شیفتگان خدمت تاکنون ساعتی به اندیشه فرو رفته‌اند و اسامی و عکس‌های مدیران قبل‌تر از خود را مرور کرده‌اند که شاید به برگزیده شدن یک‌هزارم آرزوهای خدمتی خود دست نیافته‌اند و میز خدمت را با افتخار و احترام به مدیران بعد خود تحویل داده‌اند و ای‌کاش، میزها و اتاق‌های مدیران محترم سخنگو بود و روایت چند دهه اخیر را با زبانی شیرین و در جایگاه مدیرتی تعریف می‌کرد تا باور کنند که عمر مدیریتی در ایران اسلامی کوتاه است و اگر برای خدمتی کمر به همت بسته‌اید بسم!... والا فلا.....

چشم نمی‌آید هر چند باید حرمت پیشکسوتان هر فن و هنری را با احترام تمام به‌جا آورد و قدردان یک عمر خدمت صادقانه و خالصانه‌شان به این مرز بوم بود اما به نظر دهه آغازین پنجم انقلاب اسلامی باید نسلی جوان از نخبگان فرهنگ و هنر به میدان مدیریت و تدریس و رقابت‌های ملی و فراملی راه یابند و ضمن تکریم مادی و معنوی اصحاب باسابقه فرهنگ و هنر از خدمات این عزیزان به نحو شایسته‌ای قدردانی نمود و متولیان دستگاه‌های فرهنگی با موضوع حمایتی در پی انتشار و خرید آثار این عزیزان باشند.

خبر تلخ و غم انگیز از دست دادن هنرمندان رشته‌های مختلف در سال‌های قبل، مدیران فرهنگی را به فکر فرا بخواند که در قبال این همه تلاش و خلق آثار نفیس این عزیزان کسب افتخارآفرینی‌های ملی و فراملی این نخبگان چه خدماتی ارائه

بی‌توجهی به نخبگان و فرهیختگانی که از تمام مزیت‌های ذکر شده محروم هستند و دسترسی به رانت‌های خاص را ندارند یا به‌طور کلی از ژن خوب برخوردار نمی‌باشند و به کنج عزلت فرآورنده می‌شوند یا با تمام امتیازهای فردی که دارا هستند مجبور به فرار از پایتخت شده و برای جبران هزینه‌های زندگی روزمره به خلوت‌سراهای نزدیک پایتخت نزدیک شوند....

اصحاب هنر هم در این بازی سهل و ممتنع نیز بی‌بهره نبوده‌اند و بیشترین آسیب را دیده‌اند زیرا هنر در سطح عالی معطوف به یک فهرست ۱۰۰نفره می‌شود که در تمام رشته‌ها بیش از سه دهه ممتاز و برگزیده‌اند و حکم پیشکسوتان و نخبگانی هنر را دارند اما کسی از خود سؤال نمی‌کند گناه سه نسل تربیت شده در مکتب همین استادان چیست و چه گناهی کرده‌اند که هرگز نام و نشانی از این نسل نوظهور به

به بهانه درگذشت نخبگان فرهنگ و هنر ایران اسلامی

عمر کوتاه مدیریت فرهنگی در دهه‌های اخیر

مدیریتی در هر نهاد و سازمانی، امنیت شغلی بسیاری از افراد از بین خواهد رفت؛ لذا افراد همواره می‌کوشند تا بر حفظ میز و عنوان خود و آن هم از باب شیفتگی خدمت نه تشنگی قدرت، ساعی باشند و خدای ناکرده در میان حجم انبوه خودروهایی خدمت با پلاک شخصی جای پارک در پارکینگ را از دست ندهند؛ که در حجم ترافیک امروز این خود مشکلی مهم و جدی است و چه بسا ساعاتی از زمان خدمت به شهروندان و مخاطبان را به خود اختصاص دهد.

از تمام این مسائل که بگذریم یک نکته واضح و آشکار است؛

در دهه‌های اخیر و در آغاز هزاره سوم میلادی عمر‌های کوتاه مدیریتی در ایران اسلامی پدیده پیچیده‌ای نیست، انتصابات نسبی و سببی، روابط عشیره‌ای و قبیله‌ای با استدلال شناخت بیشتر و زمینه اعتماد بالاتر، شاید برخی از دلایل این تغییر مدیریت‌ها باشد اما برای تمام سطوح مدیریتی این دغدغه وجود دارد که با تغییر در بدنه اصلی

مهدی توکلیان

فعال فرهنگی